

De ce e nevoie de independența OLAV?

În ultimele săptămâni se poartă discuții foarte aprinse printre profesorii de română provocate de pierderea statutului de olimpiadă independentă a OLAV-ului (Olimpiada Lectura ca Abilitate de Viață) și transformarea ei ca secțiune a Olimpiadei de Limba și Literatura Română.

Beatrice Andrei, Școala Gimnazială I.D. Sîrbu, Petrla: OLAV ar trebui să își păstreze independența, având în vedere scopul și succesul de care s-a bucurat atât în rândul elevilor, cât și al profesorilor. Includerea în Olimpiada pentru limba și literatura română ca o secțiune distinctă i-ar diminua valențele educative și ar limita participarea elevilor la una dintre cele două secțiuni ale olimpiadei.

În contextul actual, în care ne confruntăm cu percepții de suprafață ca un rezultat al societății puternic digitalizate care poartă amprenta iconicului, promovarea lecturii prin orice mijloace este un demers curajos și, în același timp, prioritar. Formarea competențelor de lectură, ca instrument al muncii intelectuale, este un proces relativ lung, presupunând decodarea mesajului, analiza, sistematizarea lui și transferul de informații. La OLAV textele ficționale și nonficționale propuse nu sunt analizate din perspectiva teoriilor lingvistice sau literare, ci din perspectiva decodării și a transferului de informație. Astfel interiorizarea și realizarea sensului unui text duc la extinderea sensului. Proba orală care avea ca punct de plecare lectura unei cărți și un monolog sau o dezbatere pe tema acesteia valorifica și plăcerea de a comunica despre o carte citită, stimulând comunicarea.

OLAV ar trebui să rămână ca un concurs independent, luând în considerare scopurile diferite ale celor două olimpiade – OLAV și OLLR.

Brândușa Chelariu, Colegiul Richard Wurmbrand, Iași: Mărturisesc că atunci când am auzit la Consfătuirea profesorilor de limba și literatura română că există intenția de „uni” cele două concursuri sub aceeași

umbrelă, am fost dezamăgită. Am în minte imaginea unei doamne care ar purta, la un eveniment festiv o pălărie elegantă și o floare în piept iar soțul i-ar cere, la un moment dat să-și pună floarea la pălărie, părându-i-se poate, că prima ținută e prea încărcată... Doamna va arăta bine, probabil, dar nu va fi același lucru. Accesoriile nu vor pune în evidență, pe rând, coafura ei elegantă – subliniată de frumusețea pălăriei și croiala splendidă a rochiei, pusă în lumină prin delicatețea florii prinse în piept. Dincolo de comparația care mi-a venit în minte, părerea de rău s-a îndreptat spre copiii pe care cele două tipuri de concursuri îi puneau în valoare, într-o manieră diferită. Unii dintre ei, crescuți din timpul școlii gimnaziale, în tradiția interpretării textelor cu tot rafinamentul și toate subtilitățile identificării valențelor stilistice ale unui text literar, excelau la olimpiada „clasică”. Alții aveau rezultate foarte bune la OLAV pentru că se pliau mai bine pe un mod de examinare mai pragmatic, așa spune eu, în care mulți itemi verifică atenția copilului privind succesiunea logică a informațiilor, acuratețea selectării datelor, conexiunile între diverse elemente ale textului și, apoi, capacitatea de a argumenta o idee din două puncte diferite de vedere. Acest tip de cerință îi provoacă în mod deosebit pe elevi, și, nu de puține ori, am creat la clasă debateri furtunoase, palpitate, pornind de la un asemenea item propus de OLAV, la nivelurile 3 și 4. În mod deosebit, îmi plăcea în perioada premergătoare concursului. să lucrez cu elevii analiza textului multimodal, ultimul item al concursului OLAV. O asemenea cerință este încă insuficient valorificată în manualele

noastre de limba și literatura română. În consecință, analiza imaginii prin tot ce presupune ea – detalii cromatice, elemente grafice, aranjarea elementelor în pagină, observarea simbolurilor și interpretarea lor – este un foarte bun punct de pornire pentru diverse discuții interesante.

În altă ordine de idei, de ce pledez pentru păstrarea distinctă, la date separate, a celor două tipuri de concursuri? Tocmai pentru că ele valorifică două fațete ale personalității elevilor, determinându-i să gândească textul, mai mult în cheia sensibilității și a interpretării stilistice, în cazul olimpiadei „clasice”, și mai mult, în cheia decodării informațiilor și a construirii unui discurs argumentativ, în cazul OLAV.

Cristina Chiprian, Colegiul Național Garabet Ibrăileanu, Iași: Olimpiada „Lectura și abilitățile de viață” a funcționat ca o competiție de literatură, cu itemi specifici, aplicați unor texte ficționale transferate și unor texte nonficționale ori multimodale. De aceea nu s-ar putea asocia cu olimpiada de limba și literatura română.

Elevii care se prezintă la olimpiada de română ar rata participarea la OLAV. Și invers. Este vorba despre competențe diferite, chiar dacă ambele concursuri fac apel, în cele din urmă, la comunicare.

Pe de altă parte, OLAV a utilizat în mod exclusiv texte ficționale traduse, deci din afara literaturii române. S-ar putea presupune că literatura română nu oferă posibilitatea de a identifica aspectele vizate de „abilitățile de viață”. Probabil propunătorii textelor doreau să evite tendința elevilor de a interpreta canonic textele românești și refuzul de a le recepta și altfel.

Consider că literatura română a ultimilor ani, creată de autori tineri sau mai puțin tineri, se poate aborda și din perspectiva OLAV. Utilizând texte create în limba română și despre realități apropiate (așa cum erau și cele traduse din engleză), OLAV ar căpăta alte deschideri. Pentru textul nonfictțional s-ar putea propune texte din domenii mai variate, De exemplu, texte care aparțin domeniului juridic-administrativ.

Oana Florea, Colegiul Național de Informatică Traian Lalescu, Hunedoara: Elevii mei se simt bine în țara OLAV-ului și ne-am dori să rămână OLAV pentru că...

...este un eveniment școlar în cadrul căruia lectura își reintră în drepturile ei și i se permite să-și desfășoare liber mijloacele de seducție: un text literar amplu, selectat dintr-o operă actuală, al cărei univers și ale cărei teme le sunt familiare copiilor și se intersectează cu imaginarul lor, un text nonliterar care înfățișează aspecte ale existenței contemporane și, ca un desert, ascuns pe ultima pagină, afișul care, prin intermediul mijloacelor grafice și prin cromatică (o noutate absolută), îi invita pe micii cititori să fie isteți și creativi.

...cartea, indicată pentru ultima etapă a competiției, se poate înscrie imediat în lista de lecturi destinată tuturor elevilor, pentru că împătrătează peisajul recomandărilor din literatura mai veche, devenite, în mare parte, inactuale și greu acceptate de către noile generații.

...este o competiție care NU presupune sacrificii peste măsură, cum ar fi: un timp de pregătire specializată, însușirea unor cunoștințe teoretice aride, redactarea unor compuneri pentru care foarte puțini au vocație, erudiție mixtă – literatură plus gramatică/limbă – și deprinderea de a lucra respectând o mulțime de rigori de exprimare și redactare.

Dimpotrivă, OLAV îi primește în lumea sa liberă și colorată pe toți acei copii care iubesc lectura și care sunt pasionați de comunicare. Mai mult, OLAV are superputerea de a-i aduce printre cărți și pe acei copii care strâmbă din nas la auzul verbelor „a citi” și „a scrie”. Altfel spus, este un eveniment care se adresează oricărui cititor sau potențial cititor, nu doar elitelor care trudes mult și au înzestrări speciale. OLAV este doar un fel de olimpiadă, pentru că, în afara celor câțiva aleși care participă propriu-zis la competiție, subiectele le putem rezolva cu toți elevii din clasă și, prin acest exercițiu-joc, redeșteptăm lectura de plăcere și arătăm că oricine poate face asta: să ia o pauză de la sarcinile școlare și să rătăcească liber și fericit printre povești, cuvinte și imagini.

...în jocul OLAV suntem atrași și noi, părinți și dascăli de română, care, pe această cale, ne revizuim lecturile copilărie și astfel avem prilejul de a cunoaște îndeaproape lumile care îi încântă astăzi pe copiii noștri. Ca o dovadă vine experiența primei întâlniri din acest an cu clasa mea, a VII-a, care a primit ca temă de vacanță o listă de lecturi alcătuită din câteva cărți propuse în ultimii ani în bibliografia pentru faza națională a OLAV-ului. Deși le cerusem copiilor să aleagă fiecare numai câte două cărți, aproape toți elevii le-au citit pe toate. Pentru că au aflat unii de la alții că sunt interesante, pentru că i-au captivat, pentru că aceste cărți corespund orizontului lor de așteptare. De aceea a fost nevoie să aloc mai multe ore discuțiilor pe marginea lecturilor de vară. Așadar, iată că OLAV-ul naște cititori entuziasmați și în afara competiției propriu-zise!

De aceea, cu toții, olimpici sau nu, elevi, părinți și dascăli, este firesc să așteptăm organizarea unei noi ediții a Olimpiadei de Lectură ca Abilitate de Viață ca eveniment

distinct și singular, așa cum, de altfel, și este perceput de către noi, și nu ca o secțiune a OLLR, de care se distanțează radical prin orientarea sa și prin efectele pe care le are asupra elevilor noștri.

Monica Halaszi, Colegiul Național Liviu Rebreanu, Bistrița: Mi-e foarte greu să răspund la această întrebare, fiindcă sunt implicată afectiv în tot ceea ce a însemnat OLAV-ul din 2013 până acum. Mi-e greu pentru că argumentarea presupune o anumită rigoare și obiectivare, așa că, dacă nu voi argumenta ca la carte, mă veți scuza, sper.

Cred că păstrarea independenței OLAV-ului este singura cale ca această competiție să își păstreze nealterat spiritul și să-și atingă scopul: încurajarea abordării de către elevi a lecturii ca lifeskills, ca abilitate de viață, prin intermediul textului ficțional, nonfictțional și multimodal. Altfel spus, doar astfel lectura, care trebuie înțeleasă ca decodare, comprehensiune și interpretare a oricărui mesaj, indiferent care este codul și canalul de transmitere a acestuia, își poate demonstra importanța. OLAV nu se limita/limitează la textul ficțional, așa cum greșit au înțeles mulți dintre cei care s-au oprit doar la denumirea olimpiadei și nu au avut curiozitatea să vadă un subiect sau să citească regulamentul specific. Fiind o competiție născută dintr-o analiză a profilului elevului din generațiile Y și, mai ales Z a cărui existență este invadată de texte informative, de imagini, de produse media, OLAV-ul a democratizat textele, dându-le drepturi și nonfictționalului și multimodalului. Decizia privitoare la structura subiectului a fost luată după o cercetare atentă a tendințelor, atât ale testărilor internaționale, cât și ale didacticii moderne. Mai mult, a avut la bază o matrice de specificații riguros elaborată. Firește, s-au luat în calcul și resursele școlilor,

asa că textul multimodal valorificat a fost doar cel care combina două sisteme semiotice (sistemul lingvistic și cel vizual), dar s-a luat în calcul posibilitatea utilizării în viitor și a reclamelor video sau a videoclipurilor, aceasta presupunând existența unor tablete pentru fiecare candidat și acceptul producătorilor de a folosi materialul respectiv în scop educativ.

Frumusețea OLAV-ului este/era dată de proba orală de la etapa națională. Elevii calificați citeau „cartea anului” și, în perechi, dezbăteau moțiunea propusă.

Ce spectacol de idei și argumente! Ce bucurie să asculți dezbateri în care fairplay-ul era asumat! Membrii Comisiei centrale mărturiseau că este momentul pe care îl așteaptă cel mai mult la OLAV.

Nu cred în produsele 2 în 1. Nu cred în eficiența lor. Nu cumpăr acest tip de produse. Și nu, nu am argumente pentru păstrarea independenței OLAV. Cred că OLAV ori rămâne independent, ori nu există deloc. De altfel, în mai 2014, când cineva, „nu spui cine, persoană importantă”, vehiculase oportunitatea unificării OLLR și a OLAV, am cerut celor care urmăreau pagina olimpiadei să-și exprime punctul de vedere. Notez două dintre răspunsurile primite:

„Independentă. Valorile pe care le promovează cele două olimpiade sunt cât se poate de diferite și ar trebui să rămână așa. OLAV testează gândirea, nu materia, e probabil cel mai occidental și modern concurs de română. Hai să n-o lăsăm să alunece spre conformism, de-alea avem destule.” Oxana Grosseck

„Sincer, eu am participat anul acesta și am văzut o grămadă de copii pregătiți și dornici să învețe, așa că de ce să le răpim bucuria de a participa la două olimpiade care au în centru lectura și limba română? Dacă s-ar „uni” cu olimpiada propriu-zisă de limba română, nu

am mai avea posibilitatea de a ne pune în valoare lectura, pentru că olimpiada se bazează pe teorie (prea multă, cred eu), iar OLAV este mult mai practică, ne pregătește pentru viitor. Părerea mea este că OLAV ar trebui să rămână OLAV, fără niciun fel de adaos. Cristina Botîlcă

Ramona Jitaru, Colegiul Vasile Alecsandri, Bacău: OLAV era/este concursul elevilor, nu al profesorilor care îi pregătesc. Olimpiada Lectura ca Abilitate de Viață a fost foarte bine primită de elevi pentru că îi făcea să se simtă autonomi față de conținuturile dobândite la școală, căci tot constructul teoriilor literare – artificial pentru ei – era de nefolosit în fața foii de concurs. Fie că învățau cu sârg sau nu chiar pentru clasă, fie că aveau aplecarea riguroasă asupra studiului textului sau, dimpotrivă, doar gustul lecturii, elevii mei așteptau cu nerăbdare să participe la acest concurs.

Din momentul în care ANPRO a lansat întrebarea pentru această anchetă, am făcut, la rândul meu, o anchetă în rândul absolvenților care în trecut au participat la această olimpiadă, socotindu-i capabili să ofere un răspuns pertinent. La unison, și-au arătat dezamăgirea în fața zvonisticii că acest concurs nu va mai exista. Argumentul tuturor a fost acesta: nu se verificau noțiuni „tocite”, nu exista tensiunea învățării așa cum se întâmplă în cazul celorlalte întreceri școlare în care elevii resimt o foarte mare presiune. Dimpotrivă, OLAV îi stimula și le crea senzația unei independențe totale în fața profesorului, stare atât de necesară mai ales la vârsta adolescenței. OLAV a fost perceput drept concursul „lor”, nu al profesorilor – știut fiind faptul că toți trecem de la noi la elev conținuturi care de care mai năstrușnice atunci când îi pregătim pentru Olimpiada de Limbă și Literatură Română. La OLLR e banchetul unor Ernst

Cassirer, Michel Foucault, mai apar și antici, avem structuralisme, postumanisme și alte multe -isme extrem de suspecte pentru un elev din ciclu liceal sau chiar gimnazial, ca să nu mai vorbim de atât de tocitele intrări și ieșiri din analize, după care, noi profesorii, am ajuns să bănuim al cărui profesor ar fi elevul pe care tocmai îl punctăm! Iată, deci, că abia în acest caz putem realmente discuta în termenii unei veritabile egalități dintre elev și profesor.

Totodată, subiectele propuse spre rezolvare respectau promisiunea anunțată în titlul concursului, căci cu adevărat stimulau formarea abilităților de viață din perspectiva contemporaneității textului, dar și al adaptării lui la nivelul psiho-emoțional al elevilor. Multe dintre textele pe care le studiem în cadrul disciplinei sau pe baza cărora elevii sunt testați la examene și concursuri nu sunt relevante pentru ei prin conținutul ideatic pe care îl propun. Nici măcar admirarea unui peisaj de natură nu le spune lor mare lucru – indiferent cât de mult ne vrem să nu credem asta, chiar așa arată cei numiți „Copii curcubeu” (n.n., născuți după anul 2000). Nu trăiesc prea multe emoții când „privesc Ceahlăul la apus”, iar asta observăm foarte simplu atunci când le lămurim strania noțiune de „contemplator”. Nu mai încape discuția despre dor, patriotism sau altele. Evident, observația aceasta nu este nici pe departe o pledoarie pentru epurarea programei de literatură, ci doar un argument care conferă independență elevilor în fața rezolvării sarcinilor de lucru de la OLAV. Mai mult, elevii în numele cărora vorbesc acum mi-au spus că chiar li s-a întâmplat să caute cartea din care fusese selectat textul propus, ca să descopere traseul întreg al personajului, ceea ce nu mi se pare puțin lucru.

Așadar, punctul meu de vedere este că OLAV demonstrează o chestiune esențială pentru receptarea literaturii și a artei, în întregul ei – scriitura este despre oameni reali, cu care cititorii se pot identifica. Și cu cât ei reușesc să înțeleagă asta mai repede, cu atât treaba noastră, a profesorilor de română, devine mai simplă. Și infinit mai frumoasă!

Nicolae Mateș, Colegiul Național Pedagogic Regina Maria, Deva: De ce OLAV? De ce independența ei? De când s-a introdus această olimpiadă, am participat cu elevii mei în fiecare an. La început, ca oricare alt profesor am fost sceptic la nou. Mai ales după experiența cu Olimpiada de Lingvistică. Am experimentat apoi prima ediție. Bineînțeles mi s-a părut stufoasă, multe pagini, costuri, text multimodal color... Am gândit practic și funcțional precum un om al societății contemporane.

Dar, dincolo de aceste detalii, OLAV înseamnă mult mai mult. În primul rând, copiilor le place. Le place OLAV, le mai place să citească, să descopere o carte, sunt încă fascinați de un fragment pentru ca apoi să-și caute cartea și să o exploreze în întregime. O competiție este pentru elevi. Drept urmare, vocea lor trebuie în egală măsură ascultată.

În altă ordine de idei, trăim într-o lume tehnologizată, încărcată mecanic și artificial de tot felul de oportunități tehnice care ne îndepărtează de autenticitatea lecturii. Am descoperit cu plăcere că mai există elevi care încă citesc, care ating o carte, care sunt receptivi de a participa la o competiție ce presupune descifrarea unui text literar, de a prelucra informația citită, de a opera cu textul, de a compune imaginativ pe baza acestuia. Lor le este dedicată această olimpiadă, și nu numai. Conceptul este interesant, tipologia itemilor asigură diversitate și necesită atenție din partea lor. Până la urmă este totuși vorba despre o competiție.

Ultima parte, textul multimodal, le solicită competențe de bază, dar și extrapolează spre competențe noi. Nu este ușor să stabilești conotații, să realizezi interpretări, să sintetizezi mesajul și apoi să-l recompuși într-o formă proprie. Deși solicită, este în acord cu competențele necesare unui elev. Mai mult decât atât, imaginea și mesajul sunt două forțe de exprimare contemporană. Elevii sunt obișnuiți cu reclame, cu mesaje și logouri, cu sloganuri și idei-esență, cu campanii de promovare. Toate acestea sunt realități ale lumii cu care elevii intră în contact. Subiectul al III-lea îi poziționează în ipostaza de a dezvolta tocmai acest segment al comunicării.

Un alt argument este nivelul de dificultate. Subiectele, percepute global, se încadrează la un nivel mediu de dificultate, respectând principiul gradualității de efort intelectual. Itemii diverși (obiectivi, semiobiectivi și subiectivi) sondează mai multe abilități intelectuale, din care nu lipsește creativitatea și originalitatea.

Faza națională presupune lectura și interpretarea unei cărți sugerate în bibliografie. Este un sector care poate fi dezvoltat. Adică

olimpiada dispune de un potențial de dezvoltare. Se pot propune secțiuni ale fazei naționale care să fie adaptate noilor programe și unor concepte europene de educație precum educația interculturală, gândire critică, exprimarea emoțională etc. De aici rezultă potențialul unei astfel de competiții care își propune să valorifice cartea și valoarea lecturii.

De ce OLAV? De ce nu?

Mihaela Nicolae, Colegiul Național Mihai Eminescu, Buzău: OLAV este un concurs de lectură, adică o provocare în sine. În școala românească, astăzi, nu există ore de lectură, deși există tot felul de alte ore, de la cele de educație sanitară, la cele de antreprenoriat, multe făcute, știm asta din experiență, fără expertiza necesară. Orele de lectură (nici cele de caligrafie nu mai există!) ar putea să le atragă atenția elevilor asupra felului în care citim, înțelegem și folosim un text, mai ales în viața de toate zilele și în viața noastră de după încheierea studiilor. Se presupune că toată lumea știe deja să citească, ceea ce e fals. Îmi vine în minte un personaj al lui Gogol – apare în *Suflete moarte* – vizitiul acela căruia îi plăcea să citească, deși nu pricepea nimic; el avea voluptatea de a-și trece privirea pe deasupra textului. Mulți adulți nu știu să citească, în adevăratul sens al acestui termen, nu înțeleg ce citesc, au un gen de lectură absolut vicioasă, sar pasaje, nu înțeleg termeni, nu pot citi până la capăt, nu au imaginea a ceea ce citesc. Fenomenul analfabetismului funcțional dovedește, nu doar la noi, că orele de „reading” sunt necesare. Cred că OLAV atrage atenția asupra acestui viciu de curriculum și că ar putea, la un moment dat, să fie un argument pentru introducerea lecturii ca materie de studiu în școală. Așa cum este organizat, OLAV s-a dovedit un succes.

Place fiindcă pare mai

accesibil decât OLLR, solicitând spontaneitatea și simplitatea, adică o minte flexibilă, care gândește rapid.

Textele, deși luate doar din traduceri, sunt accesibile și foarte noi, actuale ca tematică și stil. OLAV mi se pare un concurs care se potrivește perfect cu profilul elevului de astăzi, obișnuit să gândească în termeni de eficiență.

Anca Denisa Petrache, Colegiul Național Iulia Hasdeu, București: Mai întâi LAV, apoi OLAV, competiția aceasta s-a născut pentru a fi ea însăși – nu o extindere, nu o nișă pentru olimpiada clasică, OLLR. .Aș putea răspunde tranșant, dar subiectiv – dacă s-a născut așa, așa trebuie să rămână. Ar pierde însă OLAV. Așa că voi răspunde argumentat, în favoarea păstrării identității și independenței acestui format competițional.

OLAV are în spate nu doar o poveste frumoasă, o admirabilă muncă de echipă și multă, multă muncă, răsplătită numai prin succesul proiectului – o răsplată de și pentru suflet. OLAV are în spate studii riguroase despre lectură, realizate în proiecte de cercetare naționale și internaționale – LIF, proiect al Facultății de Litere a Universității din București, BaCuLit, un proiect Erasmus pe tema literaturii, ancheta Eurydice asupra politicilor educaționale naționale de lectură și, nu în ultimul rând, proiectul cunoscut ca 4713, unul dintre primele proiecte strategice ale ministerului educației, care își propunea să promoveze metode inovative în formarea profesorilor, cu scopul dezvoltării abilităților de viață ale elevilor.

Contextul în care a apărut OLAV este definit de cifre sugestive pentru scăderea – alarmantă, în termeni de politică educațională – a interesului elevilor de liceu pentru lectură, și implicit, pentru formatul clasic al olimpiadei de limba și literatura română. Absenteism, lucrări de

calitate scăzută la clasele mari – exact acolo unde ar fi fost de așteptat să se manifeste un nivel ridicat de performanță.

Soluția, inovativă la acea vreme, pentru rezolvarea situației de criză anterior menționate, a fost acest proiect, care lua în calcul nu doar matricea de specificații a disciplinei limba și literatura română, ci, mai ales, profilul contemporan al lectorului, finalitățile lecturii, atât în context didactic cât și extradidactic, stimularea interesului pentru lectură al elevilor, ca răspuns la îndelung clamata criză a lecturii. S-a născut OLAV, deci. Și, judecând după rapoarte și statistici referitoare la participarea elevilor și la performanță, după reacțiile de dată recentă ale celor care au trăit experiența OLAV – elevi, profesori de limba și literatura română, părinți, reprezentanți ai societății civile, personalități culturale – se pare că a și crescut bine. Poate chiar frumos și bine. O comasare a OLAV cu orice alt format competițional, ar anula ani întregi de construcție a identității acestei competiții care nu doar s-a dorit, chiar este ALTFEL. Ar fi ca și când i-am nega finalitatea. Decizia de modificare a formatului competiției, echivalentă cu anularea identității acesteia, nu poate fi fundamentată pe aceleași baze solide ca decizia de creare, de înființare a acesteia. Și asta pentru că toate argumentele didactice sunt în favoarea și nu în defavoarea OLAV. Cum ar putea să continue? Poate printr-o externalizare a formatului, atât la nivel de organizare cât și de desfășurare, pe formatul competițiilor din sfera științelor exacte, ceea ce ar presupune o mai mare implicare din partea asociațiilor profesionale și a societăților științifice din domeniu.

Ce ar putea fi păstrat? Tot. Sunt ani de experiențe din care toți am învățat câte ceva. Și am îmbunătățit constant formatul competițional.

Ce ar putea fi adăugat la OLAV pentru ca acesta să își păstreze finalitatea întru care a fost conceput? Elemente din domeniile media, discurs public, care să extindă evaluarea competenței de lectură în zona relației literatură-artă-societate, fundamentul tuturor acestor abordări asigurându-l lectura.

Nu pot încheia fără a menționa determinarea pe care o am în păstrarea și dezvoltarea acestei competiții. Determinare care nu e nutrită de emoția începuturilor, ci de temporara imposibilitate de a răspunde unei întrebări a elevilor mei liceeni – naivă în formulare – „Doamna, chiar va muri OLAV?” Răspunsul ar putea fi: „Dacă voi vreți să trăiască, chiar nu va muri.”

Florentina Sâmihaian, Facultatea de Litere, Universitatea din București: OLAV este o olimpiadă adresată publicului școlar larg, bazată pe valorizarea competențelor fundamentale de a citi, de a înțelege și de a putea exprima o opinie, un punct de vedere referitor la un text la prima vedere, fie el literar sau multimodal.

Este o olimpiadă apreciată de copii, pentru că îi provoacă, le pune probleme, îi pune să gândească. Este o olimpiadă gândită profesionist și aici mă refer la varianta anterioară modificărilor propuse în ultimul an.

Nu în ultimul rând, este o olimpiadă care contribuie în mod concret la stimularea interesului pentru citit, pentru a discuta ceea ce citești, deci pentru formarea competențelor de cititor pentru toată viața.

Simona Sîntimbrean, Colegiul Național I.C. Brătianu, Hațeg: OLAV... La început această Olimpiadă m-a contrariat: reușea să mă scoată din zona de confort... Citind subiectele nu înțelegeam ce ar trebui să fac în plus cu elevii, ce să le recomand să învețe, cum să-i pregătesc!?

Le-am arătat subiectele și surpriza a fost totală!... Elevii mei au fost captivați și încântați de subiectele primite. Este un alt fel de concurs pe care tinerii îl adoră pentru că nu le cere teorie literară și lecturi școlare obligatorii și nu-i crede nimeni mici critici literari... Se adresează minților sprintăre, celor care au cultură generală, celor cărora le place să citească de dragul lecturii și, mai ales, celor care pot să-și susțină opiniile și să fie creativi... eE un concurs pe placul lor în care se regăsesc și pe care și-l doresc.

Primit la început ca o provocare, OLAV-ul a ajuns să fie așteptat și căutat, desfășurându-se o adevărată bătălie pentru calificarea la etapa județeană...

Și vom veni și le vom spune copiilor: „Știți voi concursul care vă plăcea atât de mult? Ei, bine, nu mai este!”... Dar ei, elevii noștri, și-l doresc, iar noi, maturii, profesorii lor, trebuie să facem ceva ca să-l păstrăm. Mereu ni se spune că trebuie să venim în întâmpinarea dorințelor lor...

Mariana Stoica, Colegiul Economic, Hunedoara: Argumente în favoarea păstrării independenței OLAV-ului? Am auzit discuțiile elevilor în curtea școlii în ultimii șase ani, după terminarea fazelor județene sau naționale, și am întrebat acum vreo 15 elevi, din diverse clase ce cred despre OLAV. Concluzia? OLAV-ul a avut impact mai mare asupra lor decât Olimpiada de Limba și Literatură Română deoarece se bazează pe „abilitățile lor de viață”, presupune descifrări și interpretări conform propriului univers, propriei scări de valori.

Cei mai mulți dintre elevii hunedoreni participanți la OLAV au considerat interesant, în primul rând, subiectul III, textul multimodal și faptul că interpretările lor libere au avut valoare într-o olimpiadă (poate pentru că programele nu prevedeau până acum acest tip de text; rămâne de văzut cum se vor descurca cei din clasele V-VI în anul acesta școlar).

Alt element considerat incitant de elevi îl reprezintă textele din literatura universală cu acțiunea plasată „măcar în secolul XX” (mi-au spus vreo doi elevi) sau în viitorul mai mult sau mai puțin depărtat. Alți doi sunt nemulțumiți de faptul că textele sunt prea lungi pentru cele trei ore, cât durează concursul. Toți sunt de acord că cel mai mult le-a plăcut că nu a trebuit să redacteze mini-exegeze literare, eseuri structurate (de acasă, de mulți dintre ei..., cu idei/secvențe întregi învățate pe de rost), așa cum li se cere la OLLR. Fără interpretarea doctă a metaforelor, monolog liric adresat sau paralelă literar nonliterar! Și am și citit apoi cărțile din care erau fragmentele!”

Majoritatea a fost de acord că OLAV este olimpiada cea mai apropiată de lumea în care trăiesc.

Ceea ce ne face să spunem noi, profesorii, că olimpiada și-a atins scopul. Și atunci de ce să nu o păstrăm așa cum e?

Notă:

Prima ediție a concursului „Lectura ca abilitate de viață” s-a desfășurat în anul școlar 2012-2013, mai exact, între 6-8 iunie 2013, la Bistrița, iar succesul de care s-a bucurat a permis transformarea sa în olimpiadă începând cu anul școlar următor. Scopul acestui concurs, organizat în temeiul programei pentru cursul opțional „Lectura și abilitățile de viață”, avizat prin OMECTS nr. 3961/3.05.2012 și al Cadrului european de referință LiFT-2, privind studiul literaturii în învățământul secundar, elaborat în proiectul Comenius LiFT-2- <http://www.literaryframework.eu>. în care Universitatea București a fost partener, a fost de a valorifica experiența de lectură a elevilor din învățământul preuniversitar.

OLAV a fost gândit ca o competiție care viza decodarea a trei tipuri de texte: ficționale, nonficționale (continue și discontinue) și multimodale și producerea de texte care presupunea transferul informației sau susținerea unei opinii. Proba orală are ca punct de plecare lectura unei cărți anunțate de organizatori și un monolog sau o dezbatere pornind de la mesajul transmis de aceasta. De mare succes s-a bucurat dezbateră de la nivelurile 3 și 4 (liceu) în care doi candidați, unul având rolul de afirmator, altul de negator, își construiau argumentația plecând de la o moțiune.

*Ancheta a fost realizată de
Monica Onojescu.*

